

Εισαγωγή στις Βάσεις Δεδομένων

Ατζέντα

❖ Περασμένη εβδομάδα

- Σχεσιακή άλγεβρα

- ✓ Διαδικαστική γλώσσα

- ✓ Η κεντρική ιδέα ήταν ότι μια λογική παράσταση (έκφραση) δέχεται σαν δεδομένα **σχέσεις** και παράγει σαν αποτέλεσμα μια **σχέση**

- $f : R_1 \times R_2 \times \dots \times R_v \rightarrow R$

❖ Σήμερα

- Σχεσιακός λογισμός (πλειάδων και πεδίου τιμών)

Σχεσιακός λογισμός πλειάδων και πεδίου τιμών

Προέλευση, μεταβλητές, ισοδυναμία
(με την άλγεβρα) και πληρότητα

Η γλώσσα και οι εκδοχές της

- ❖ Ο σχεσιακός λογισμός είναι βασισμένος στον **κατηγορηματικό** λογισμό
- ❖ Υπάρχουν δυο εκδοχές σχεσιακού λογισμού ανάλογα με το πεδίο από το οποίο παίρνουν τιμές οι μεταβλητές
  - Λογισμός πλειάδων (Tuple Relational Calculus) – μεταβλητές διατρέχουν **πλειάδες** των σχέσεων της βάσης δεδομένων
  - Λογισμός πεδίου τιμών (Domain Relational Calculus) – μεταβλητές διατρέχουν **πεδίο τιμών** των γνωρισμάτων των σχέσεων της βάσης δεδομένων

Ισοδυναμία

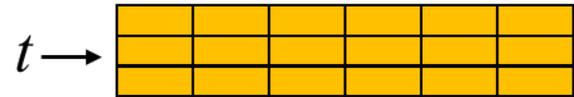
- ❖ Οι δύο γλώσσες (σχεσιακή άλγεβρα και σχεσιακός λογισμός) έχουν την ίδια εκφραστική δύναμη
  - Δηλαδή όποια δήλωση μπορεί να διατυπωθεί σε Σχεσιακή Άλγεβρα μπορεί να διατυπωθεί και με ισοδύναμη δήλωση σε Σχεσιακό Λογισμό και αντιστρόφως
- ❖ Επομένως ο Σχεσιακός Λογισμός είναι σχεσιακά *πλήρης* γλώσσα

Σχεσιακός Λογισμός Πλειάδων

Σχεσιακός Λογισμός πλειάδων

- ❖ Ο σχεσιακός λογισμός πλειάδων βασίζεται σε μεταβλητές t που διατρέχουν **πλειάδες** ενός πίνακα (tuple variables)

- ❖ Παράδειγμα έκφρασης σε σχεσιακό λογισμό πλειάδων:

$$\{t \mid \text{COND}(t)\}$$

όπου t είναι μεταβλητή τύπου πλειάδα και

COND (t) είναι μια συνθήκη που περιέχει το t

- Το αποτέλεσμα είναι το σύνολο όλων των πλειάδων t για τις οποίες η συνθήκη $\text{COND}(t)$ γίνεται πρόταση (ή αληθής)

Παράδειγμα

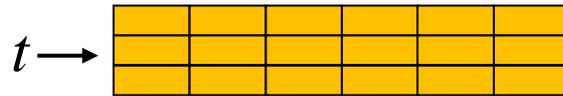

- ❖ Ας θεωρήσουμε τις σχέσεις
ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ (ΑΦΜ, κωδικός, όνομα, διεύθυνση, μισθός)
PROJECT (κωδικός έργου, περιγραφή, τοποθεσία)
ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ (ΑΦΜ, κωδικός έργου, ώρες)
- ❖ Πως μπορούμε να διατυπώσουμε το ερώτημα
‘Βρες όλους τους υπαλλήλους με μισθό πάνω
από 23,000 €’

Απάντηση

❖ Βρες όλους τους υπαλλήλους με μισθό πάνω από 23,000 €

- Έστω t μια μεταβλητή που διατρέχει πλειάδες της σχέσης ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ
✓ $t / \text{ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ}(t)$

- Για να είναι η t μέρος της απάντησης θα πρέπει να ισχύει
✓ $t.\text{μισθός} > 23000$

❖ Επομένως η ερώτηση μπορεί να διατυπωθεί ως εξής

$$\{t / \text{ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ}(t) \wedge t.\text{μισθός} > 23000 \}$$

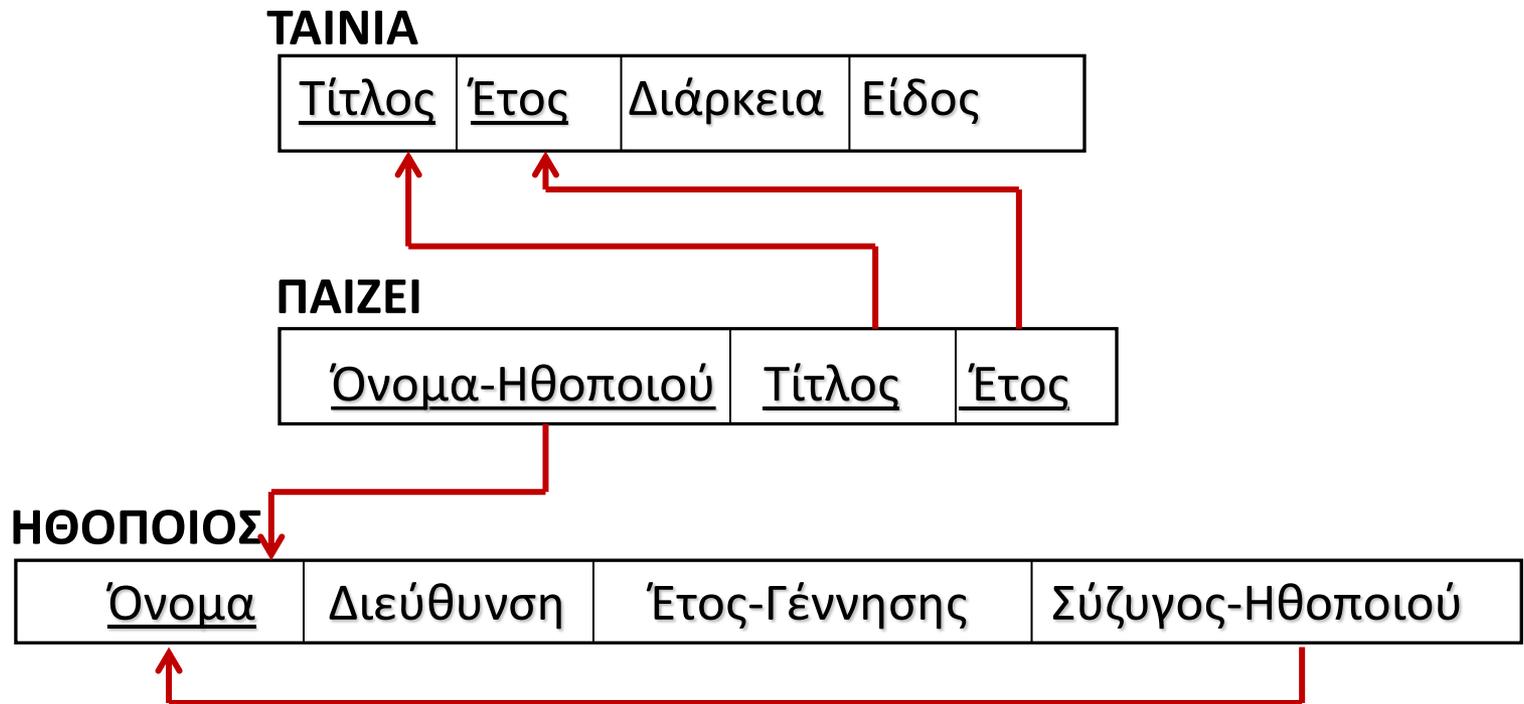
Παράδειγμα

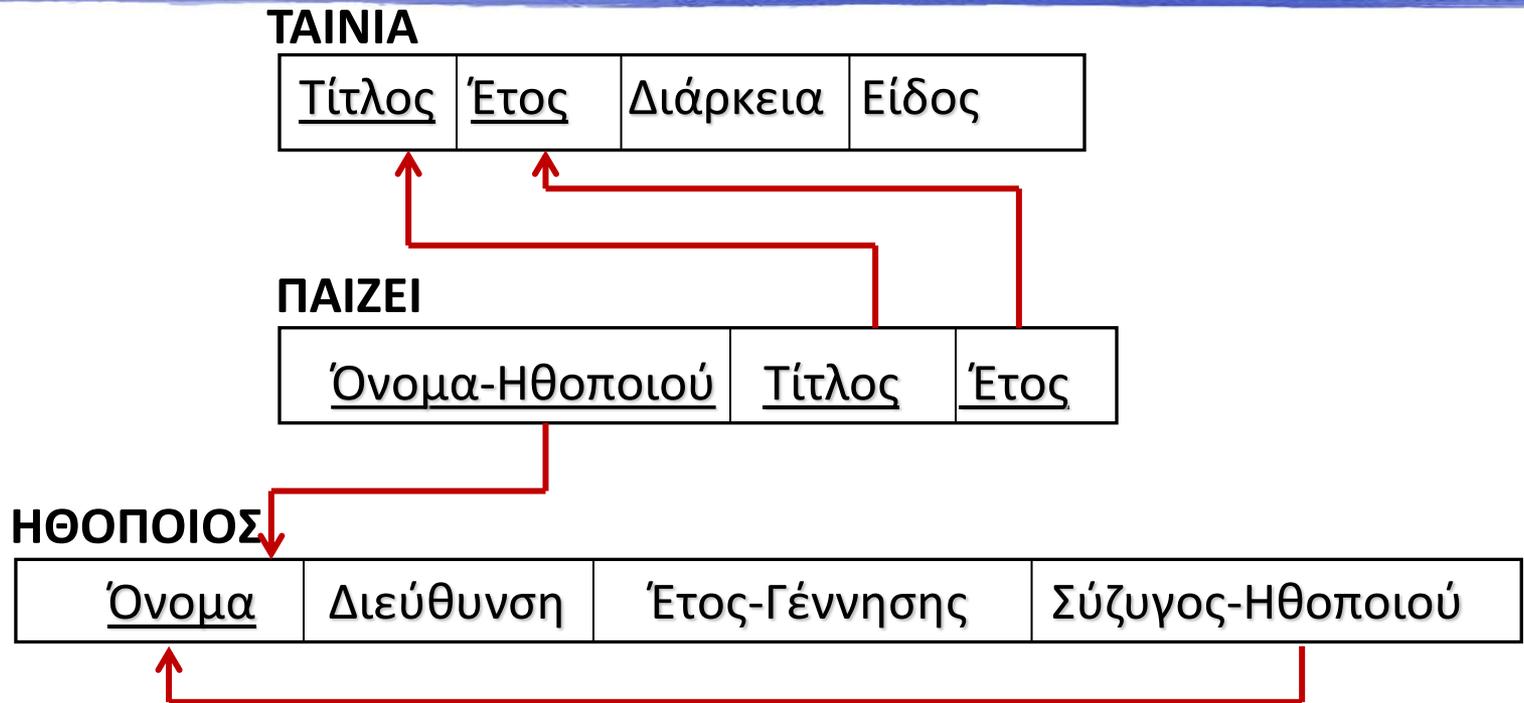
- ❖ Βρες την ημερομηνία γεννήσεως και διεύθυνση του υπαλλήλου “Δημοσθένης Ακουμιανάκης”
  - Έστω t μια μεταβλητή στη σχέση Υπάλληλος
    - ✓ $t / \text{ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ}(t)$
    - ✓ t . Ημερομηνία και t . Διεύθυνση είναι τα ζητούμενα γνωρίσματα
  - Συνθήκες
    - ✓ t . Όνομα = ‘Δημοσθένης’ και
    - ✓ t . Επίθετο = ‘Ακουμιανάκης’
- ❖ Η ερώτηση σε σχεσιακό λογισμό πλειάδων
 $\{t. \text{Ημερομηνία}, t. \text{Διεύθυνση} / \text{ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ}(t) \wedge t. \text{Όνομα} = \text{‘Δημοσθένης’} \wedge t. \text{Επίθετο} = \text{‘Ακουμιανάκης’}\}$

Εφαρμογή σε βάσεις δεδομένων

❖ Ας θεωρήσουμε το σχήμα

Ενδεικτικά ερωτήματα

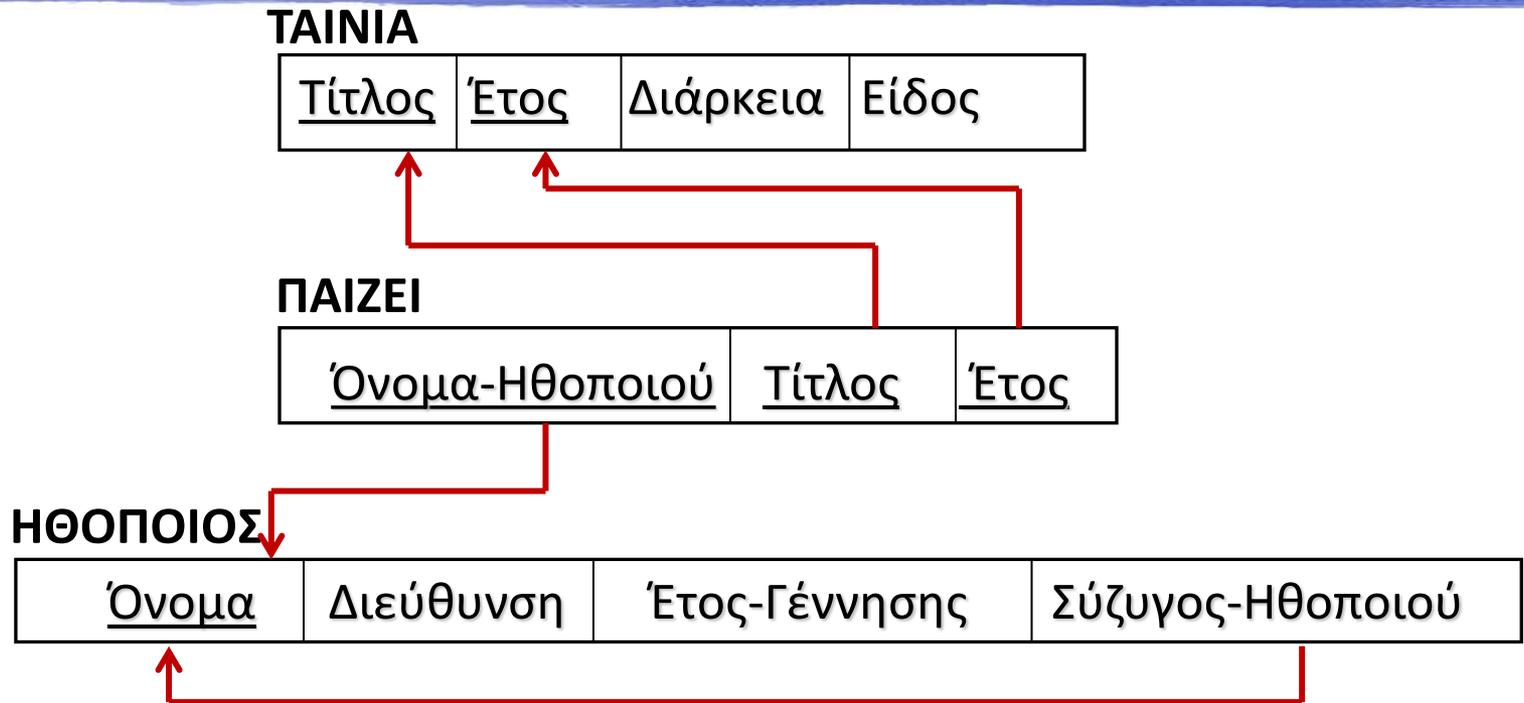

- ❖ Βρείτε τον τίτλο και είδος των ταινιών που υπάρχουν στη βάση

$\{t.\text{Τίτλος}, t.\text{Είδος} \mid \text{TAINIA}(t)\}$

- ❖ Ισοδυναμία με Π της σχεσιακής άλγεβρας

Ενδεικτικά ερωτήματα - Επιλογή

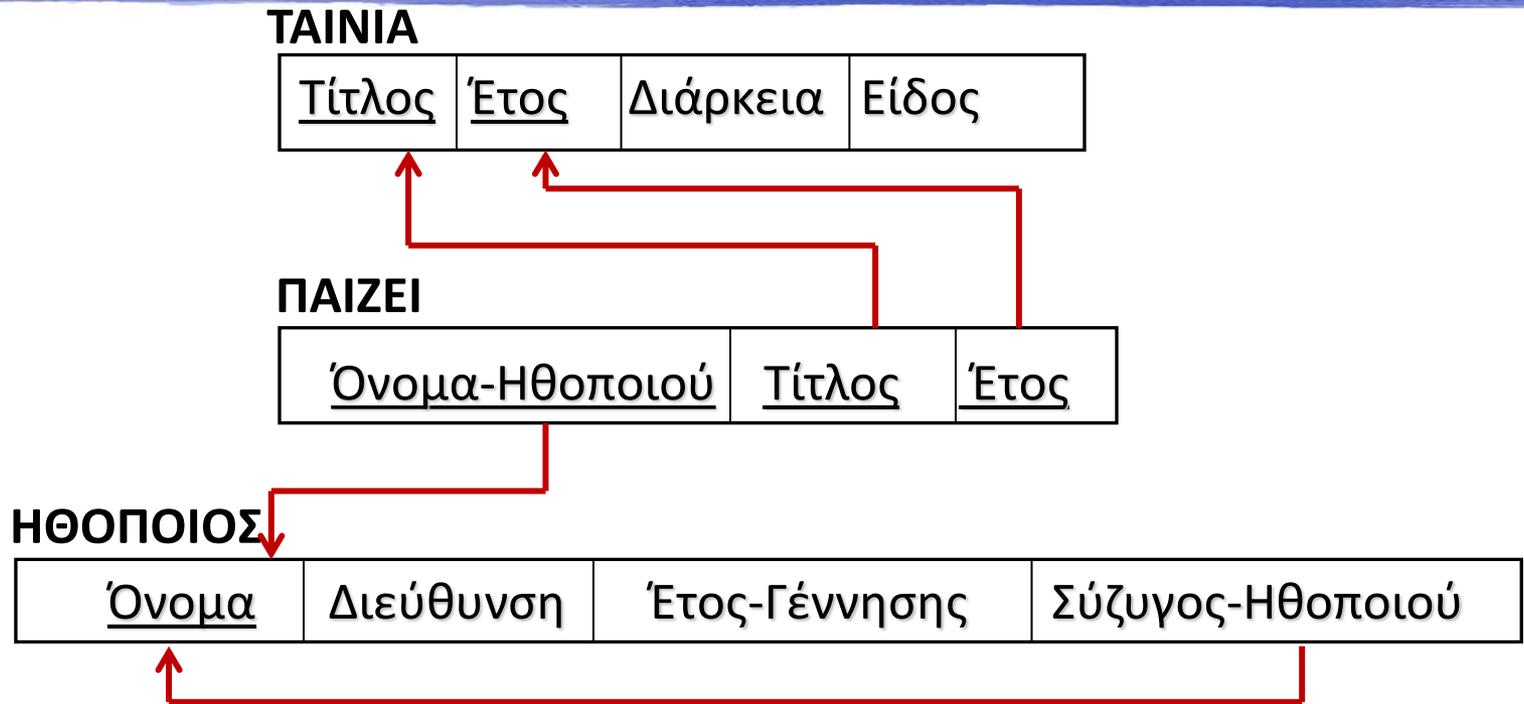

- ❖ Βρείτε τις έγχρωμες ταινίες (επιλογή με συνθήκη επιλογής το 'είδος = έγχρωμη')

$\{t \mid \text{TAINIA}(t) \wedge t.\text{Είδος} = \langle\langle\text{Έγχρωμη}\rangle\rangle\}$

- ❖ Ισοδυναμία με σ της σχεσιακής άλγεβρας

Ενδεικτικά ερωτήματα (Προβολή και επιλογή)

- ❖ Βρείτε τον τίτλο και το έτος των έγχρωμων ταινιών της βάσης

$\{t.\text{Τίτλος}, t.\text{Έτος} \mid \text{TAINIA}(t) \wedge t.\text{Είδος} = \langle\langle\text{Έγχρωμη}\rangle\rangle\}$

Γενικεύοντας

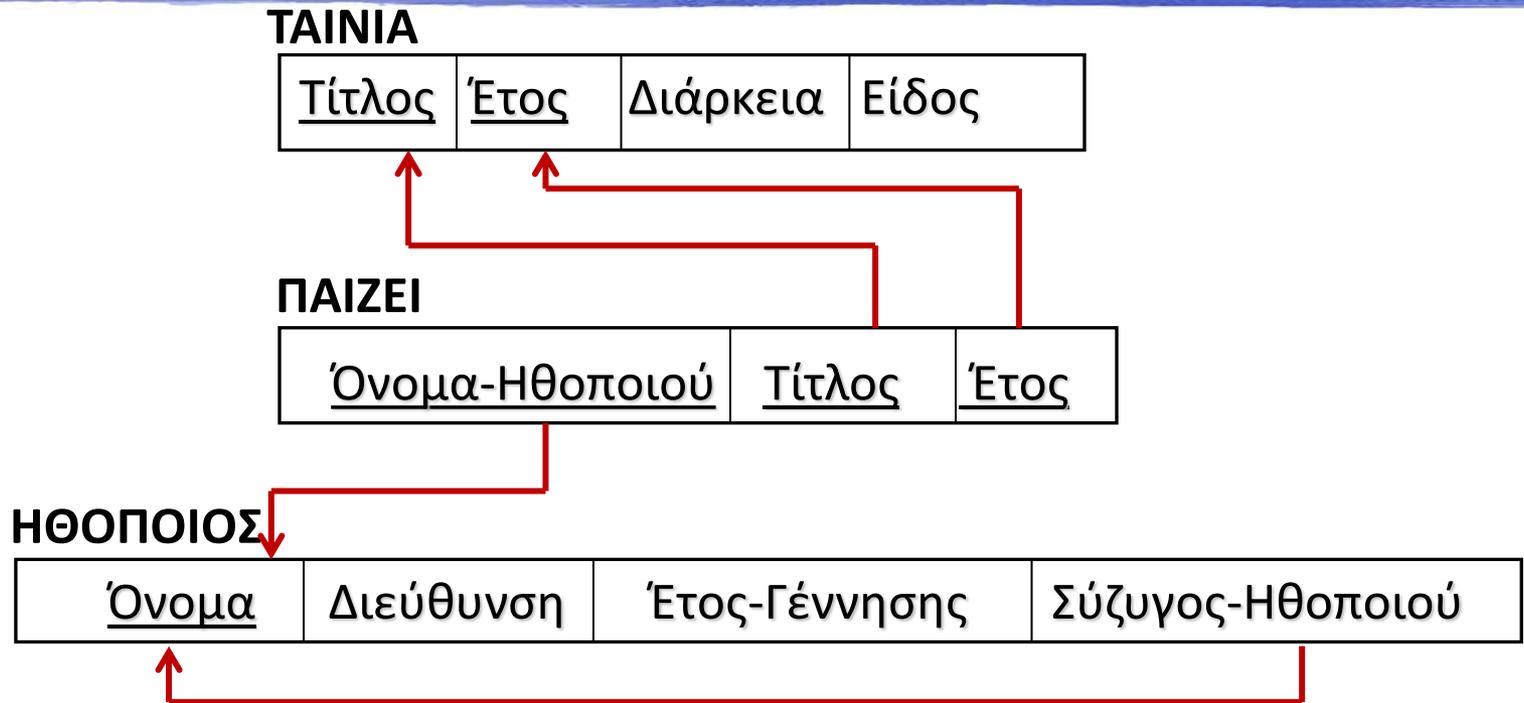
Σχέση

$\{t.\text{Τίτλος}, t.\text{Έτος} \mid \text{Ταινία}(t) \wedge t.\text{Διάρκεια} > 100\}$

**Γνωρίσματα -
Προβολή**

**Συνθήκη -
Επιλογή**

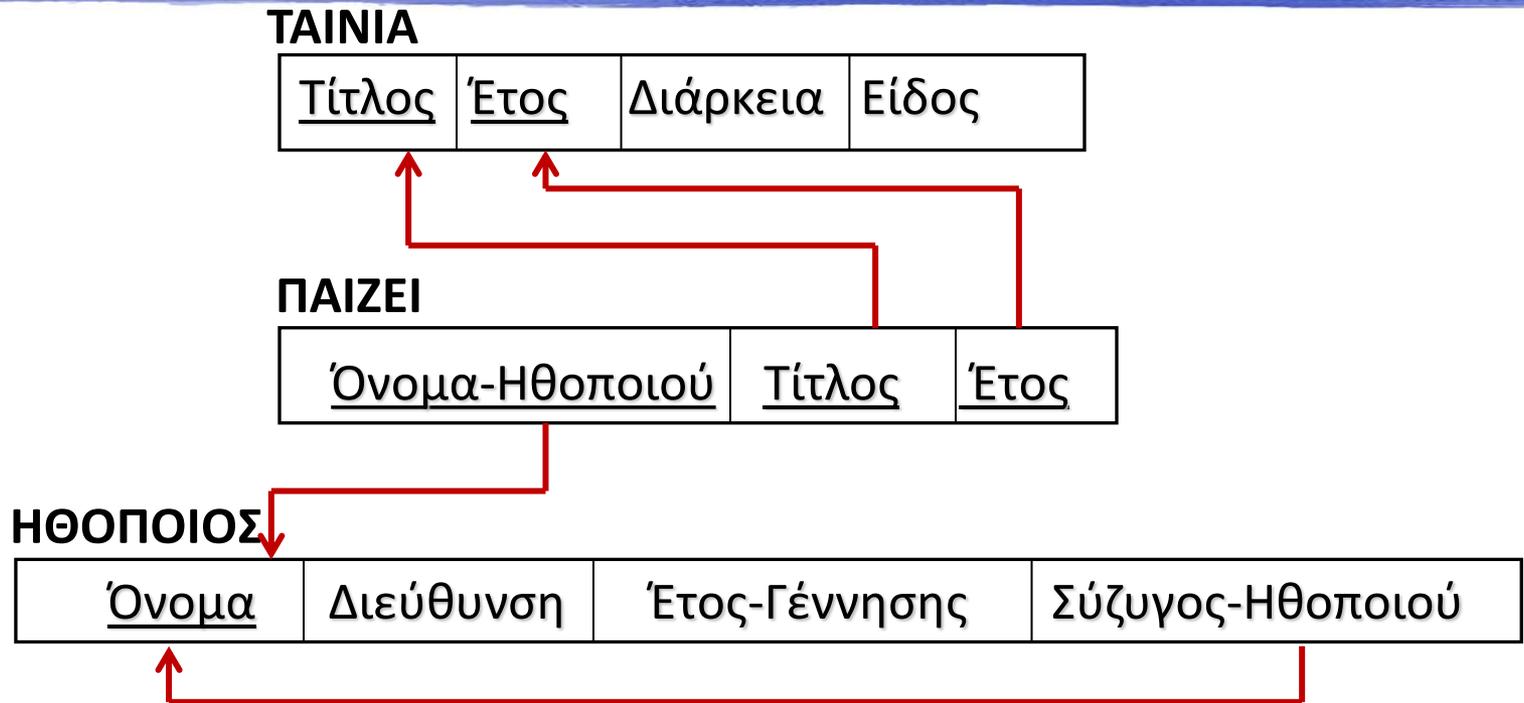
Παραδείγματα για συζήτηση

❖ Βρείτε τις ταινίες με διάρκεια πάνω από 100 λεπτά

$\{t \mid \text{TAINIA}(t) \wedge t.\text{Διάρκεια} > 100\}$

Παραδείγματα για συζήτηση

- ❖ Βρείτε τον τίτλο και το έτος των ταινιών με διάρκεια πάνω από 100 λεπτά

$\{t.\text{Τίτλος}, t.\text{Έτος} \mid \text{ΤΑΙΝΙΑ}(t) \wedge t.\text{Διάρκεια} > 100\}$

Τύποι μεταβλητών

- ❖ Στο σχεσιακό λογισμό πλειάδων μια μεταβλητή μπορεί να είναι *ελεύθερη* ή *δεσμευμένη*
  - Η ελεύθερη μεταβλητή είναι καθολική
  - Η δεσμευμένη μεταβλητή περιορίζεται από τον υπαρξιακό ποσοδείκτη π.χ. $(\exists \tau) (\Phi)$

Ελεύθερες & δεσμευμένες μεταβλητές

- ❖ Βρείτε το όνομα και την διεύθυνση όλων των ηθοποιών που έπαιξαν στη ταινία «ΑΙ» του 2001

{ t .Όνομα, t .διεύθυνση |

$HΘΟΠΟΙΟΣ(t) \wedge$

$((\exists d) (\text{ΠΑΙΖΕΙ}(d) \wedge$

*Δεσμευμένη
μεταβλητή*

d .Τίτλος = 'ΑΙ' $\wedge$

d .Έτος = 2001 $\wedge$

d .Όνομα-Ηθοποιού = t . Όνομα)) }

Σχεσιακός λογισμός πεδίου τιμών

Διαφορά από το σχεσιακό λογισμό πλειάδων

- ❖ Ο λογισμός πεδίου τιμών διαφέρει από τον σχεσιακό λογισμό πλειάδων στο είδος των μεταβλητών που χρησιμοποιούνται στις φόρμουλες
  - Αντί οι μεταβλητές να διατρέχουν πλειάδες, διατρέχουν πεδία τιμών των στηλών μιας πλειάδας
  - Για να δημιουργήσουμε μια σχέση βαθμού n για το αποτέλεσμα μιας ερώτησης, πρέπει να έχουμε n μεταβλητές πεδίου τιμών
    - ✓ Μια για κάθε γνώρισμα της σχέσης

Τυπικός ορισμός λογισμού πεδίου τιμών

❖ Γενική μορφή έκφρασης

$$\{x_1, x_2, \dots, x_\nu / \text{COND}(x_1, x_2, \dots, x_{\nu+\mu})\}$$

- $x_1, \dots, x_{\nu+\mu}$ είναι μεταβλητές πεδίου τιμών, που διατρέχουν «πεδία τιμών» όχι κατά ανάγκη μοναδικά
- **COND** είναι μια συνθήκη ή φόρμουλα που περιέχει x 's και αποτελείται από στοιχεία (atoms) κατηγορηματικού λογισμού
- **Atoms**
  - ✓ $R(x_1, x_2, \dots, x_j)$ όπου R είναι σχέση βαθμού j και κάθε x_i , $1 \leq j$, είναι μεταβλητή πεδίου τιμών
    - $R(x_1, x_2, \dots, x_j) \rightarrow (x_1, x_2, \dots, x_j) R$
  - ✓ x_i op. x_j όπου x_i, x_j , είναι μεταβλητές πεδίου τιμών, op τελεστής συγκρίσεως
  - ✓ X_i op. c όπου x_i είναι μεταβλητές πεδίου τιμών, op τελεστής συγκρίσεως, c μια σταθερή

Διαφορά από το σχεσιακό λογισμό πλειάδων

- ❖ Οι μεταβλητές είναι απλές τιμές του πεδίου ορισμού των γνωρισμάτων
- ❖ Γενικός τύπος

$$\{x_1, x_2, \dots, x_n \mid \text{COND}(x_1, x_2, \dots, x_n, x_{n+1}, x_{n+2}, \dots, x_{n+m})\}$$

$x_1, x_2, \dots, x_n$: μεταβλητές πεδίου τιμών που παίρνουν τιμές από πεδία ορισμού γνωρισμάτων

COND μια συνθήκη ή τύπος του σχεσιακού λογισμού πεδίων

Φόρμουλες

❖ Μια φόρμουλα (ή τύπος)

- Κάθε άτομο είναι φόρμουλα
  - ✓ Όλα τα x_i σε ένα στοιχείο (φόρμουλα) είναι ελεύθερα
- Εάν Φ_1 και Φ_2 είναι φόρμουλες τότε είναι και
  - ✓ $(\Phi_1 \text{ AND } \Phi_2)$
  - ✓ $(\Phi_1 \text{ OR } \Phi_2)$
  - ✓ $\text{NOT } (\Phi_1)$
  - ✓ $\text{NOT } (\Phi_2)$
- Εάν Φ είναι φόρμουλα, τότε είναι και,
  - ✓ $\exists(\Phi)$ υπαρξιακός ποσοδείκτης
  - ✓ $\forall(\Phi)$ καθολικός ποσοδείκτης
- Χρήση παρενθέσεων για μάζεμα

Παράδειγμα

- ❖ Ας θεωρήσουμε ένα σχήμα ως εξής
  - Employee (Fname, Mname, Sname, BDate, Address, Salary)
- ❖ Βρείτε την ημερομηνία γεννήσεως και διεύθυνση του υπαλλήλου με όνομα “John B. Smith”

Παραδείγματα - Λογισμός πεδίου τιμών

- ❖ Βρείτε την ημερομηνία γεννήσεως και διεύθυνση του υπαλλήλου “John B. Smith”
  - Αναζητώ δύο μεταβλητές, τις t και u οι οποίες μαζί με τις q , r , s και v συγκροτούν πλειάδα της EMPLOYEE (Fname, Mname, Sname, BDate, Address, Salary)

$\{tu / (\exists q) (\exists r) (\exists s) (\exists v) \text{ EMPLOYEE } (qrstuv) \wedge$
 $q = \text{'John'} \wedge r = \text{'B'} \wedge s = \text{'Smith'}$

❖ Παρατήρηση

- Έξι (6) μεταβλητές, μια για κάθε πεδίο τιμών
  - ✓ q , r , s , v είναι δεσμευμένες (υπαρξιακός ποσοδείκτης) επειδή λαμβάνουν μέρος στη συνθήκη

Ισοδυναμία

❖ Σχεσιακός λογισμός πεδίου τιμών

```
{tu / (∃q) (∃r) (∃s) (∃v) EMPLOYEE (qrstuv) ∧  
q='John' ∧ r='B' ∧ s='Smith'}
```

❖ Σχεσιακός λογισμός πλειάδων

```
{t.BDATE, t.ADDRESS / EMPLOYEE (t) ∧  
t.FNAME='John' ∧ t.MNAME='B' ∧  
t.SNAME='Smith' }
```

❖ Σχεσιακή Άλγεβρα

```
π Bdate, Address (σ FNAME='John' ∧ MNAME='B'  
∧ SNAME='Smith' (EMPLOYEE))
```

Παραδείγματα

- ❖ Βρες όλους τους υπαλλήλους με μισθό πάνω από € 50,000

Employee (Fname, Mname, Sname, BDate, Address, Salary)

Λογισμός πλειάδων

```
t / EMPLOYEE (t) ^  
t.SALARY > 50000}
```

Λογισμός πεδίου

```
qrstv / (∃v) EMPLOYEE  
(qrstv) ^ v>50000}
```

Παράδειγμα

- ❖ Ας θεωρήσουμε ένα σχήμα ως εξής
  - Employee (Fname, Lname, BDate, Address, Salary, DNO, ...)
  - Department (DNO, DName, Fname, Lname)
- ❖ Βρες το όνομα και διεύθυνση υπαλλήλων που δουλεύουν στο τμήμα 'Research'

Παραδείγματα (συν.)

- ❖ Βρες το όνομα και διεύθυνση υπαλλήλων που δουλεύουν στο 'Research' τμήμα

Λογισμός πλειάδων

```
{t.FNAME, t.LNAME, t.ADDRESS / EMPLOYEE(t) ^  
(∃d) (DEPARTMENT(d) ^ d.DNAME='Research' ^  
d.DNUMBER=t.DNO) }
```

Λογισμός πεδίου

```
{qsv / (∃z) EMPLOYEE(qrsvtz)  
(∃l) (∃m) DEPARTMENT(lmno) ^ l='Research' ^ m=z) ) }
```

- ❖ Παρατηρήσεις

- ❑ $m=z$ είναι μια συνθήκη σύνδεσης σχέσεων
- ❑ $l='Research'$ είναι η συνθήκη επιλογής

Παραδείγματα (συν.)

❖ Έστω το σχήμα

- EMPLOYEE (Fname, Lname, BDate, Address, Salary, DNO)
- DEPENDENT (FNAME1, SNAME1, FNAME2, SNAME2)

❖ Βρες όλους τους υπάλληλους που έχουν τουλάχιστο ένα εξαρτώμενο

Λογισμός πεδίου τιμών

```
{qr / EMPLOYEE (qrsvtz) ∧  
    ((∃l, ∃m)    DEPENDENT(lmno) ∧ l=q ∧ m=r)  
}
```

Άσκηση (στην τάξη)

❖ Έστω το σχήμα

ΚΑΤΑΛΥΜΑ (κωδικός_K, όνομα_K, διεύθυνση_K, πόλη)

ΚΡΑΤΗΣΗ (κωδικός_K, κωδικός_E, ημερομηνία)

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ (κωδικός_E, όνομα_E)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (κωδικός_E, τηλέφωνο)

❖ Υπολογίστε (σε Σχεσιακή Άλγεβρα και Σχεσιακό Λογισμό πλειάδων) τα ονόματα των επισκεπτών που έχουν κράτηση στο κατάλυμα «ΛΑΤΩ»

$\Pi_{\text{όνομα}_E} (\sigma_{\text{όνομα}_K = \text{'ΛΑΤΩ'}} (\text{ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ} \bowtie \text{ΚΡΑΤΗΣΗ} \bowtie \text{ΚΑΤΑΛΥΜΑ}))$

$t.\text{όνομα}_E \mid \text{ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ} (t) \wedge \forall X.\text{Κωδικός}_E \mid \text{ΚΡΑΤΗΣΗ} (X) \exists Y \mid \text{ΚΑΤΑΛΥΜΜΑ} (Y) \wedge t.\text{κωδικός}_E = X.\text{Κωδικός}_E \wedge X.\text{κωδικός}_K = Y.\text{κωδικός}_K \wedge Y.\text{όνομα}_K = \text{'ΛΑΤΩ'}$

Προβλήματα με τον σχεσιακό λογισμό

Πρόβλημα

❖ Ας θεωρήσουμε το ερώτημα

$$\{S \mid \neg(S \in \text{Εργαζόμενος})\}$$

το οποίο υπολογίζει όλες τις πλειάδες S που δεν ανήκουν στο στιγμιότυπο της *Εργαζόμενος*

❖ Πως μπορεί να υπολογιστεί το S ;

Πρόβλημα

❖ Δεν μπορεί !

❖ Το πρόβλημα είναι ότι το σύνολο των πλειάδων που ικανοποιούν την συνθήκη

$$\{ S \mid \neg(S \in \text{Εργαζόμενος}) \}$$

είναι μη-πεπερασμένο

- Ανασφαλή φόρμουλα

Διαχείριση ανασφαλών εκφράσεων

- ❖ Απαιτούνται περιορισμοί του βασικού λογισμού έτσι ώστε να μην επιτρέπονται ανασφαλή εκφράσεις
- ❖ Υπόθεση 'κλειστού κόσμου' ή closed world assumption
  - Εξετάζονται μόνο οι τιμές (ενός πεδίου τιμών) που εμφανίζονται στη σχέση

Ενδιάμεσες σχέσεις στο σχεσιακό λογισμό

Παράδειγμα

- ❖ Ας υποθέσουμε μια βάση δεδομένων
  - Καθηγητής (Κωδικός, Όνομα, Επίθετο, Τμήμα)
  - Μάθημα (Κωδικός, Όνομα, Εξάμηνο)
  - Διδάσκει (Κωδ.Καθηγητή, Κωδ.Μαθήματος)
  - Φοιτητής (Κωδικός, Όνομα, Επίθετο)
  - ΦύλλοΕξέτασης(Κωδ.Φοιτητή, Κωδ.Μαθήματος)
- ❖ Υπολογίστε τους φοιτητές που πήραν μάθημα από κάθε καθηγητή του τμήματος ΗΜΜΥ
- ❖ Τι ενδιαμέση σχέση θα μπορούσαμε να ορίσουμε?

Ενδιάμεση σχέση

- ❖ Ορισμός ενδιάμεσης σχέσης
  - Που να παράγει ένα πίνακα με όλους τους καθηγητές του ΗΜΜΥ
- ❖ Επομένως, ορίσουμε μια νέα σχέση ΗΜΜΥ_Καθηγητες με ορισμό

ΗΜΜΥ_Καθηγητές =

$\{t.ΚωδικόςΚαθηγητή \mid Καθηγητής(t) \wedge$
 $t.ΚωδικόςΤμήματος = 'ΗΜΜΥ'\}$

Αξιοποίηση ενδιάμεσης σχέσης

- ❖ Ορισμός φοιτητών που εξετάζονται σε μαθήματα όλων των καθηγητών της ΗΜΜΥ_Καθηγητές

Απάντηση =

$$\{ S.\text{Κωδικός} \mid \text{Φοιτητής}(S) \wedge \\ \forall P.\text{Κωδικός} \mid \text{ΗΜΜΥ\_Καθηγητές}(P) \\ \exists T \mid \text{Διδάσκει}(T) \wedge \exists R \mid \text{ΦύλλοΕξέτασης}(R) \\ (P.\text{Κωδικός} = T.\text{Κωδικός} \wedge \\ S.\text{Κωδικός} = R.\text{Κωδικός} \wedge \\ T.\text{Μάθημα} = R.\text{Μάθημα} \wedge \\ T.\text{Εξάμηνο} = R.\text{Εξάμηνο} \\ ) \\ \}$$

Γλώσσες που βασίστηκαν στο σχεσιακό λογισμό

Επιρροή σχεσιακού λογισμού

- ❖ **QBE** (query by example) χρησιμοποιήθηκε από τη βάση δεδομένων DB2 της IBM και είναι επηρεασμένη από τον λογισμό πεδίου τιμών
- ❖ Η **QUEL** αναπτύχθηκε για το σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων Ingres και είναι βασισμένη στον σχεσιακό λογισμό
- ❖ **SQL** (Structure Query Language) που θα εξεταστεί σε επόμενες διδασκαλίες

QBE

❖ Η ερώτηση δημιουργείται με το γέμισμα καλουπιών σχέσεων τα οποία απεικονίζονται στην οθόνη

- Σταθερές γράφονται ως έχουν
- Η προσήμανση «P» για να δηλώσει 'print' χρησιμοποιείται για να δείξει ότι η τιμή μιας στήλης θα ανακτηθεί

Εργαζόμενος	Κωδικός	Όνομα	Επίθετο	Ηλικία
	P_K	P_O	P_E	25

$\pi_{\text{Κωδικός, Όνομα, Επίθετο}} (\sigma_{\text{Ηλικία} = 24} (\text{Εργαζόμενος}))$

QBE - Σχόλια

Εργαζόμενος	Κωδικός	Όνομα	Επίθετο	Ηλικία
	P_K	P_O	P_E	25

❖ _K δηλώνει μεταβλητή

- Δεν είναι απαραίτητη (δηλ. P_x είναι ισοδύναμο με P)

❖ Διπλότιμες πλειάδες απαλείφονται αυτόματα

❖ Αν πρέπει να φυλαχτούν τότε χρησιμοποιούμε τον προσδιορισμό P.ALL

<i>loan</i>	<i>loan-number</i>	<i>branch-name</i>	<i>amount</i>
	P.ALL.	Perryridge	

QBE – Εναλλακτικό συντακτικό

❖ Παράδειγμα – Υπολογισμός όλων των δανείων

- 1ος τρόπος

<i>loan</i>	<i>loan-number</i>	<i>branch-name</i>	<i>amount</i>
	P._x	P._y	P._z

- 2ος τρόπος

<i>loan</i>	<i>loan-number</i>	<i>branch-name</i>	<i>amount</i>
P.			

QBE - Συνενώσεις

- ❖ Η συνένωση δηλώνεται από προσδιορισμό της ίδιας μεταβλητής στα πεδία της συνένωσης

Εργαζόμενος	Κωδικός	Όνομα	Επίθετο	Ηλικία
	_id	P_O	P_E	

Έργο	Κωδικός Έργου	Κωδικός Εργαζομένου	Ώρες
	P_Έργο	_id	P_Ώρες

Άρνηση στη QBE

- ❖ Υπολογίστε τα ονόματα όλων των πελατών που διατηρούν λογαριασμό στην τράπεζα και δεν έχουν δάνειο

<i>depositor</i>	<i>customer-name</i>	<i>account-number</i>
	P..x	

<i>borrower</i>	<i>customer-name</i>	<i>loan-number</i>
¬	-x	

Σημαίνει 'δεν υπάρχει'

Άρνηση στη QBE

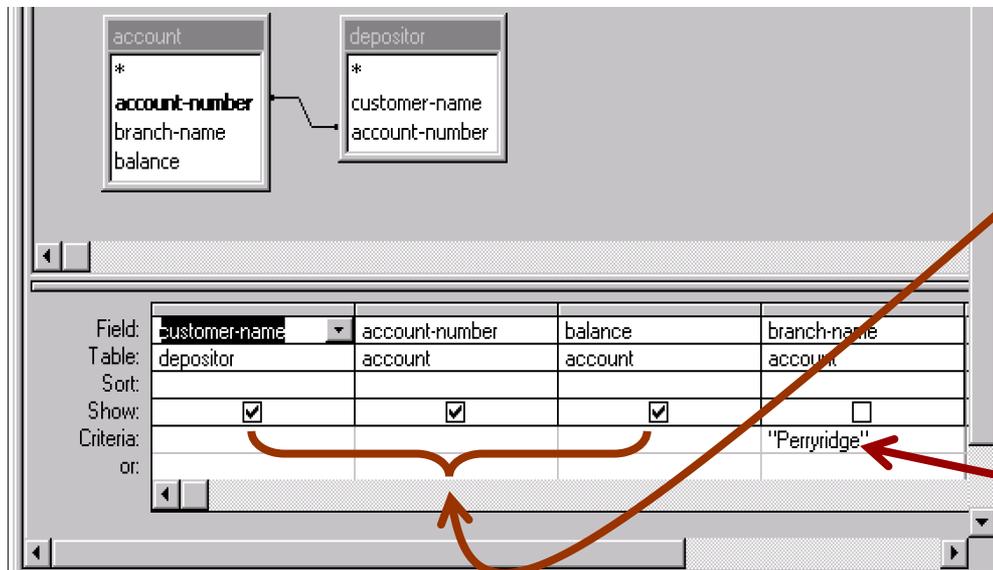
- ❖ Υπολογίστε όλους τους πελάτες που έχουν τουλάχιστον δύο λογαριασμούς

<i>depositor</i>	<i>customer-name</i>	<i>account-number</i>
	P_x	$-y$
	$-x$	$\neg -y$

Σημαίνει 'δεν είναι ίσο με'

Microsoft Access QBE

- ❖ Microsoft Access υποστηρίζει μια διάλεκτο της QBE με την ονομασία Graphical Query By Example (GQBE)
- ❖ GQBE διαφέρει από την QBE στα εξής
  - Πεδία σχέσεων καταγράφονται κατακόρυφα, το ένα κάτω από το άλλο, αντί της οριζόντιας διάταξης στην QBE
  - Αντί της χρήσης μεταβλητών, χρησιμοποιούνται σύνδεσμοι μεταξύ πεδίων (links) για δήλωση ισότητας τιμών

Υπολόγισε *customer-name*, *account-number* και *balance* για όλους τους λογαριασμούς του υποκαταστήματος *Perryridge*

Τέλος για σήμερα
